

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

І. М. ЗАПОРОЖЕЦЬ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Операційний менеджмент»

Рекомендовано Методичною радою НУК

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2021

УДК 005.31(0.76)

З-30

Автор І. М. Запорожець, кандидат технічних наук, доцент

Рецензент В. М. Фатєєв, кандидат технічних наук, професор

Рекомендовано Методичною радою НУК

Запорожець І. М.

З-30   Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Операційний менеджмент» / І. М. Запорожець. – Миколаїв : НУК, 2021. – 24 с.

Дані вказівки скеровані на здобуття компетентностей у сфері інжинірингу виробничих систем і включають у себе рекомендовані теми та зміст курсових робіт, а також методичні рекомендації з виконання завдань дослідницького характеру. Викладено критерії оцінювання курсової роботи та вимоги до її оформлення.

Методичні вказівки можуть використовуватись студентами денної та заочної форм навчання за рівнем вищої освіти: початковий (молодший бакалавр), перший (бакалавр), а також слухачами навчально-наукового центру післядипломної освіти.

УДК 005.31(0.76)

© Запорожець І. М., 2021

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета роботи – впорядкувати здобуті знання з теорії операційного менеджменту до рівня продукту інжинірингу.

Структура курсової роботи. Курсова робота включає в себе вступ, три розділи, висновки та перелік літературних джерел, які студент використовував при виконанні.

У *вступі* наводиться обґрунтування актуальності теми, викладаються цілі роботи і задачі, а також загальна характеристика проблеми.

Основна частина курсової роботи містить три розділи: у першому розділі розкривається теорія проблеми, у другому – розглядаються питання практичного застосування теоретичних положень при обґрунтуванні організаційних заходів, у третьому розділі наводяться пропозиції щодо вдосконалення і розвитку операційної системи.

У *висновках* узагальнюються питання, які розглядалися в роботі.

В *список літератури* включається наукова література по темі, яку студент використовував у процесі виконання курсової роботи.

Загальний обсяг роботи становить 30–35 сторінок друкованого тексту.

При виконанні курсової роботи використовуються такі *джерела інформації*:

- інформація про підприємство, де студент проходив практику;
- бібліотека інформаційних моделей підприємств, що організована і розвивається на кафедрі менеджменту;
- інтернет-ресурси.

2. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

- 1.1. Історичний розвиток операційного менеджменту.
- 1.2. Операційний менеджер у процесі управління.
- 1.3. Адміністративний ресурс операційного менеджера.
- 1.4. Організаційна структура адміністративного управління операційною системою.
- 1.5. Адміністрування управлінських рішень в операційному менеджменті.

2. Операційна стратегія

- 2.1. Управління конкурентоспроможністю операційної системи.
- 2.2. Управління життєвим циклом операційної системи.
- 2.3. Стратегія сервісних операційних систем.
- 2.4. Стратегія операційної системи як елемент корпоративної стратегії підприємства.

3. Операційна система організації

- 3.1. Сучасний рівень розвитку операційної системи та напрямки її розвитку.
- 3.2. Операційна система в організаціях невиробничої сфери.
- 3.3. Управління процесами перетворень операційної системи при впровадженні нових технологій.
- 3.4. Особливості управління виробництвом у сфері послуг.
- 3.5. Менеджмент у сфері послуг.
- 3.6. Галузеві особливості професійної діяльності менеджерів торговельних підприємств.

4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

- 4.1. Управління ресурсами в операційних системах.
- 4.2. Організація операційних процесів на промисловому підприємстві (на прикладі конкретного підприємства).
- 4.3. Стратегічне планування потужності.
- 4.4. Реінжиніринг бізнес-процесів підприємства.
- 4.5. Сіткове планування в суднобудуванні.

5. Управління процесами проектування операційної системи

- 5.1. Управління диверсифікацією продукції та виробництва.
- 5.2. Управління підготовкою виробництва нової продукції.
- 5.3. Управління освоєнням виробництва нової продукції.
- 5.4. Управління постановкою нової продукції на виробництво.
- 5.5. Управління технічним переозброєнням виробництва.
- 5.6. Управління виробничим потенціалом промислового підприємства.
- 5.7. Управління процесом проектування продукту.
- 5.8. Організація потокового виробництва.
- 5.9. Планування і реалізація інноваційних процесів в операційній системі.

6. Управління поточним функціонуванням операційної системи

- 6.1. Оперативне управління виробництвом.
- 6.2. Управління інфраструктурою підприємства.
- 6.3. Аналіз та розробка організаційної структури підприємства.
- 6.4. Управління ризиками в операційних системах.

6.5. Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.

6.6. Управління виробничими запасами на підприємстві.

6.7. Мотивація роботи персоналу.

6.8. Застосування в операційній діяльності автоматизованих систем управління.

6.9. Фінансова діяльність підприємства.

6.10. Управління матеріальними потоками в операційній системі.

6.11. Виробничі системи «точно в термін».

6.12. Планування трудового процесу і нормування праці.

7. Управління проєктами

7.1. Управління інноваційними проєктами в операційних системах.

7.2. Управління проєктами суднобудівного виробництва.

7.3. Управління проєктами створення та освоєння випуску нової продукції.

8. Менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності

8.1. Управління системою якості продукції на підприємстві.

8.2. Управління системою якості процесу на підприємстві.

8.3. Організація забезпечення якості на підприємстві.

8.4. Продуктивність операційної системи.

8.5. Управління продуктивністю операційної діяльності.

9. Інформаційні системи в операційному менеджменті

9.1. Стандарти управління підприємством MRP.

9.2. Моделювання бізнес-процесів SADT/IDEF.

9.3. Регламентація управління операційною системою з використанням системи Business Studio.

3. ЗМІСТ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Особливості виробництва в сфері послуг

1. Характеристика послуг.
2. Типи сервісних систем.
3. Розроблення послуг.
4. Технології у сфері послуг.
5. Система забезпечення сервісу.

Як приклади операційних систем у сфері послуг рекомендується розкрити одне з питань.

1. Організаційна структура та система управління операційною діяльністю комерційного банку.

2. Управління процесами сервісного обслуговування газових турбін на стадії їх експлуатації на ДНВК «Зоря»-«Машпроект».

3. Особливості інформаційно-консультативних, ліцензійних та фінансових послуг у системі державної підтримки малого та середнього бізнесу.

2. Менеджмент у сфері послуг

1. Класифікація та загальна характеристика видів послуг.
2. Життєвий цикл послуг.
3. Ринок послуг України.
4. Конкуренція на ринку послуг.
5. Сутність менеджменту сервісного підприємства.

Конкретні особливості управління операційними системами у сфері послуг розкрити на таких прикладах:

1. Мореплавна компанія «Укррічфлот».
2. Організація оптової торгівлі будівельними матеріалами.
3. Організація житлово-комунальних послуг у м. Миколаєві.
4. Стан та напрями розвитку послуг зв'язку в Інтернет-мережі.

5. Характеристика системи соціально-культурних послуг у м. Миколаєві.

3. Управління виробничими запасами на підприємстві

1. Сутність та мета управління запасами на промислово-му підприємстві.

2. Роль, облік і оцінювання матеріальних запасів.

3. Моделі управління запасами.

4. Аналіз світових практик управління матеріально-технічними запасами.

Сутність та особливості управління матеріально-технічними запасами рекомендується розкрити на прикладі таких підприємств: ПАТ «Чорноморський суднобудівний завод»; система підприємств швидкого харчування «Макдональдс-Україна»; ДВНК «Зоря»-«Машпроект».

4. Управління продуктивністю операційної діяльності

1. Продуктивність операційної системи як об'єкт управління.

2. Продуктивність та конкурентоспроможність підприємства.

3. Продуктивність праці персоналу.

4. Управління ефективністю використання виробничих фондів.

5. Шляхи підвищення конкурентоспроможності операційної діяльності.

Рекомендується розкрити механізми управління продуктивністю операційної діяльності на прикладі таких підприємств: Миколаївський морський торговий порт; Морський перевантажувальний термінал «Евері»; ПАТ «Чорноморський суднобудівний завод».

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ХАРАКТЕРУ

Важливим завданням навчального процесу є виховання і розвиток у майбутніх менеджерів творчих здібностей та креативних підходів до виконаної роботи, а також прагнення до пошуку нових форм і методів організації управління, впровадження наукових підходів до управління організацією.

Метою науково-дослідної роботи студента є оволодіння культурою наукового дослідження, формування компетенції та навиків визначення авторських позицій щодо існуючих економічних та управлінських проблем і можливих шляхів їх розв'язання. Для досягнення зазначеної мети вирішуються такі завдання:

- узагальнення теоретико-методологічних засад обраного напрямку дослідження;
- розробка та обґрунтування власного погляду на проблему;
- вивчення та опрацювання шляхів розв'язання проблеми;
- підготовка доповіді, роботи на конкурс студентських НДР та ін.

Результати наукових досліджень за проблематикою операційного менеджменту можуть бути використані при виконанні дослідних робіт за спорідненими дисциплінами, а також при написанні бакалавратських та магістерських дипломних робіт.

Рекомендовані теми науково-дослідницьких робіт

1. Логістичні системи в управлінні операційною діяльністю.
2. Логістична система промислового підприємства.
3. Організація розподільчої логістики.

4. Управління товарообігом та стимулювання збуту.
5. Методи сіткового планування в управлінні проектами інноваційного розвитку підприємств.
6. Методи сіткового планування в управлінні проектами суднобудівного виробництва.
7. Операційно-вартісний аналіз підприємства.
8. Діагностика операційної діяльності промислового підприємства.
9. Технології бюджетного управління на промисловому підприємстві.
10. Створення і функціонування морських кластерних систем.
11. Морські торгові порти України в ринкових умовах.
12. Планування виробництва і закупівель у MRP II.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з дисципліни «Операційний менеджмент» має продемонструвати:

- 1) вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, орієнтуватись у проблемі, яка сформульована в завданні;
- 2) впровадити аналіз та оцінку операційної системи, а також обґрунтувати напрями розвитку для забезпечення її конкурентоспроможності;
- 3) вміння працювати з літературними джерелами в сучасному інформаційному середовищі;
- 4) навички обґрунтування та публічного захисту основних положень курсової роботи.

Критерії оцінювання курсової роботи наведені в таблиці.

Таблиця оцінювання

Фактори оцінювання	Діапазон балів
Аргументованість викладання матеріалу	15...20
Вміння орієнтуватись у проблемі, знання основних положень в операційному менеджменті	15...20
Ступінь обґрунтованості пропозицій по розвитку операційної системи для забезпечення її конкурентоспроможності	10...20
Вміння працювати з літературними джерелами в сучасному інформаційному середовищі	5...10
Оформлення курсової роботи	5...10
Навички обґрунтування та публічного захисту основних положень курсової роботи	10...20
Всього балів	60....100

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оформлення курсової роботи має відповідати загальним вимогам, що висуваються до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Набір тексту здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали (29–30 рядків на сторінці), друк на принтері з одного боку аркуша формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman. Висота шрифту – 14 мм. Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включається до нумерації, але номер сторінки не ставиться. Зразок титульного аркуша наведено у дод. 1. Наступна сторінка – завдання на курсову роботу (форма наведена у дод. 2).

Зміст має відповідати плану роботи, який затверджено разом із темою. Текст *основної частини* курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи (пункти). Кожний розділ починається з нової сторінки.

Зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не нумерують. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера

підрозділу, між якими ставлять крапку (наприклад: 1.3., 3.2.). Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка, а заголовок підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

Кожна таблиця повинна мати заголовок. Заголовки розміщують над таблицею. Усі таблиці нумерують. Ліворуч біля заголовка з великої літери пишуть слово «Таблиця» та вказують її порядковий номер. Таблиці нумерують у наскрізному порядку або окремо за підрозділами.

Всі ілюстрації називають рисунками і нумерують послідовно. Номер і назву рисунка пишуть під графічним зображенням. Підпис завжди починається з великої літери. Крапку наприкінці надпису не ставлять. Усі ілюстративні матеріали розміщують одразу ж після посилання на них у тексті. Нумерація ілюстрацій наскрізна.

Посилання в тексті на джерела надають у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися Державного стандарту на *бібліографічний опис творів друку* (ГОСТ 7.1-84).

ДОДАТКИ

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Кафедра менеджменту

Курсова робота
з дисципліни «*Операційний менеджмент*»
на тему «_____»

Виконав:
студент _____ групи _____

Викладач: _____

Миколаїв 20__ р.

Додаток 2

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Зав. кафедри менеджменту

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу
з дисципліни «Операційний менеджмент»

студенту _____
група, прізвище, ім'я, по батькові

1. Тема курсової роботи _____
2. Термін подання на кафедрі завершеної роботи _____
3. Вихідні дані до роботи _____

4. Перелік питань, які належить розробити _____

5. Дата видачі завдання _____

Керівник роботи _____
П. І. Б., вчене звання, ступінь підпис

Студент _____
П. І. Б. підпис

Приклад змісту типових курсових робіт

2.4. Стратегія операційної системи як елемент корпоративної стратегії підприємства.

Розділ 1. Стратегія підприємства та особливості її розроблення.

1.1. Суть стратегії підприємства, її основне призначення, елементи та етапи формування.

1.2. Операційна стратегія і конкурентоспроможність підприємства.

1.3. Корпоративна стратегія підприємства.

1.4. Виробнича стратегія та її компоненти.

Розділ 2. Розробка стратегії підприємства.

2.1. Характеристика підприємства.

2.2. Операційна система підприємства.

2.3. Розробка операційної стратегії підприємства.

Розділ 3. Реалізація операційної стратегії підприємства як елемента корпоративної стратегії.

3.1. Процес реалізації стратегії підприємства.

3.2. Моніторинг реалізації стратегії підприємства.

3.1. Сучасний рівень операційної системи та напрями її розвитку.

Розділ 1. Операційна система як об'єкт управління.

1.1. Особливості і властивості операційної системи.

1.2. Складові частини операційної системи.

1.3. Класифікаційні підходи до операційної системи.

Розділ 2. Аналіз операційної системи виробничого підприємства.

2.1. Характеристика підприємства.

2.2. Оцінка операційної системи підприємства.

2.3. Розрахунки ефективності операційної системи.

Розділ 3. Вдосконалення операційної системи виробничого підприємства та напрямки її розвитку.

3.1. Операційна система: експлуатація і контроль.

3.2. Постійне вдосконалення операційної системи.

3.3. Розвиток операційної системи.

5.6. Управління процесом проектування продукту.

Розділ 1. Операційна система та принципи її функціонування.

1.1. Суть операційної системи та її основні типи.

1.2. Продуктивність і конкурентоспроможність операційної системи.

1.3. Класифікація операційних систем.

Розділ 2. Проектування виробів виробництва.

2.1. Етапи створення операційної системи.

2.2. Проектування виробів виробництва, їх критерії та варіанти.

2.3. Життєвий цикл виробу.

Розділ 3. Виробничі потужності, їх розташування та процес проектування виробу.

3.1. Методи проектування виробу.

3.2. Розрахунок виробничих потужностей.

3.3. Управління якістю при проектуванні виробу.

6.6. Управління виробничими запасами на підприємстві.

Розділ 1. Теоретичні основи управління запасами.

1.1. Суть і мета створення запасів.

1.2. Типи запасів, витрати на їх формування.

1.3. Системи і моделі управління запасами.

Розділ 2. Система управління запасами.

2.1. Характеристика підприємства.

2.2. Система управління запасами при незалежному попиті.

2.3. Система управління запасами при залежному попиті.

Розділ 3. MRP-системи в управлінні запасами.

3.1. Система планування матеріальних потреб MRP.

3.2. Приклад використання MRP.

7.2. Управління проектами суднобудівного виробництва.

Розділ 1. Управління проектами: сутність, поняття, підходи.

1.1. Сутність управління проектами та етапи розвитку.

1.2. Поняття та характеристики проекту.

1.3. Особливості життєвого циклу проектів.

Розділ 2. Розробка проекту будівництва судна.

2.1. Характеристика проекту.

2.2. Розробка календарного плану проекту.

2.3. Розробка бюджету проекту.

Розділ 3. Реалізація проекту будівництва судна.

3.1. Управління часом у проекті.

3.2. Управління вартістю проекту.

3.4. Управління ресурсами у проекті.

8.1. Управління системою якості продукції на підприємстві.

Розділ 1. Теоретичні основи управління якістю.

1.1. Поняття якості та її основні характеристики.

1.2. Система забезпечення якості товару.

1.3. Зв'язок якості з конкурентоспроможністю операційної системи.

Розділ 2. Управління якістю продукції на підприємстві.

- 2.1. Характеристика підприємства.
- 2.2. Система управління якістю продукції.
- 2.3. Організація технічного контролю якості.

Розділ 3. Вимоги до якості та витрати на забезпечення якості.

- 3.1. Розробка вимог до якості продукції.
- 3.2. Витрати на забезпечення якості продукції.
- 3.3. Поточне управління якістю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Чейз Б. Ричард. Производственный и операционный менеджмент (+ CD-ROM) / Ричард Б. Чейз, Николас Дж. Эквилайн, Роберт Ф. Якобс. – ИД «Вильямс», 2007.
2. Вумек Д. Ощадливе виробництво / Джеймс Вумек, Деніел Джонс. – Фабула, 2018.
3. Коул Р. Блискучий Agile. Практичний посібник для проект-менеджерів із використання Agile, Scrum, Kanban / Роб Коул, Едвард Скотчер. – Фабула, 2020.
4. Остервальдер А. Створюємо бізнес-модель. Новаторські ідеї для всіх і кожного / Александер Остервальдер, Ів Піньєс. – Наш Формат, 2017.
5. Лайкер Д. Філософія Toyota. 14 принципів роботи злагоженої команди / Джефрі Лайкер. – Наш Формат, 2017.
6. Стейнер К. Тотальна автоматизація. Як комп'ютерні алгоритми змінюють світ / Крістофер Стейнер. – Наш Формат, 2018.
7. Голдратт Е. Мета. Процес безперервного вдосконалення / Еліягу Голдратт, Джефф Кокс. – Наш Формат, 2018.
8. Аппело Ю. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами / Юрген Аппело. – Фабула, 2019.
9. Будро Джон. Реинжиниринг бизнеса. Как грамотно внедрить автоматизацию и искусственный интеллект / Джон Будро, Равин Джесутан. – Альпина Паблишер, 2020.
10. Майкл Портер. Конкурентна перевага. Як досягати стабільно високих результатів / Майкл Портер. – Наш Формат, 2019.
11. Кім Чан. Стратегія Блакитного Океану. Як створити безмарний ринковий простір і позбутися конкуренції / Чан Кім, Рене Моборн. – Клуб Сімейного Дозвілля, 2016.

12. Сімейний бізнес. Найкращі практики для перспективного наставництва та довгострокового управління /Джастін Крейг, Кен Мур. – Баланс Бизнес Букс, 2020.

13. Джон Шук. Вміння бачити бізнес-процеси: створення цінності та зменшення втрат / Джон Шук, Майк Ротер. – Rabulum, 2017.

14. Крістофер Стейнер. Тотальна автоматизація. Як комп'ютерні алгоритми змінюють світ / Крістофер Стейнер. – Наш Формат, 2018.

15. Питер Вайл. Цифровая трансформация бизнеса. Изменение бизнес-модели для организации нового поколения / Питер Вайл, Стефани Ворнер. – Альпина Паблишер, 2019.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Перелік рекомендованих тем курсових робіт	4
3. Зміст курсових робіт	7
4. Методичні рекомендації щодо виконання завдань дослідницького характеру	9
5. Критерії оцінювання курсової роботи	11
6. Вимоги до оформлення курсової роботи	12
Додатки	14
Додаток 1	14
Додаток 2	15
Додаток 3	16
Список використаної літератури	20

ДЛЯ ЗАМЕТОК

Навчальне видання

ЗАПОРОЖЕЦЬ Ірина Михайлівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Операційний менеджмент»

Комп'ютерне складання та верстання *В. В. Москаленко*
Коректор *О. Є. Вакула*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,4. Тираж 100 прим. Вид. № 3. Зам. № 1902-10.

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025

E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.